

SUMO DTS mení pohľad na fungovanie agronomickej budúcnosti

V obci Palárikovo (okr. Nové Zámky) pôsobia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby tri spoločnosti: Poľno SME, s. r. o., Agrodružstvo TP, s. r. o. a PD Palárikovo. Ich spoločným majiteľom je Ing. Zoltán Černák, ktorý je zároveň aj majiteľom ďalšej spoločnosti AG H – N Nevidzany, s. r. o. (okr. Zlaté Moravce).

Spolu obhospodarujú vyše 6 800 ornej pôdy. Zhruba z dvoch tretín je to ľahšia pôda na sprášiacich a asi z jednej tretiny ťvovité, veľmi ťažké oglejené čiernice. Pestujú tu kukuricu na zrno, jačmeň jarný sladovnícky, pšenicu ozimnú, repu cukrovú, raž, slnečnicu, hrach a tretím rokom aj repku olejnú. Živočíšnu výrobu nemajú.

Prevádzkujú aj wellness, slúžiaci pre relaxáciu zamestnancov, ktorých majú vyše sto, ale aj pre verejnosť.

Jedným z konateľov spoločností je Ing. Róbert Židuliak. Navštívili sme ho kvôli sejacíemu stroju, ktorý je na Slovensku novinkou, hoci vo svete už naberá skúsenosti viac ako desať rokov. Ide o sejačku DTS od anglického výrobcu SUMO.

Pán Židuliak hovorí: „Pre kúpu tejto sejačky sme sa rozhodli po tom, ako sme ju minulý rok na vlastnej pôde vyskúšali. Bola to 6-metrová verzia a zasiali sme ňou asi 20 hektárov ozimnej repky.“ Prihnojenie „pod päť“ nerobili, lebo už mali nahnojené na klasickú sejbu. Vyskúšali si len sejačku. Pán Židuliak pokračuje: „Jej koncept nás veľmi zaujal, preto sme spolu s predajcom strojov SUMO, firmou LAND Technologies, vycestovali priamo k výrobcovi do Anglicka. Tam sme videli po-

Sejba ozimnej repky bezprostredne po dodávke stroja.

rasty založené touto sejačkou v ich podmienkach a tiež sa tam s nami podelili s ich viacročnými skúsenosťami s týmto konceptom sejb. Tiež sme si tam pozreli výrobu týchto strojov a mohli sme posúdiť aj kvalitu materiálov, z ktorých sa vyrábajú.“

Oslovilo ich to natofko, že si objednali 9-metrovú verziu tohto stroja (tento typ sejačky so záberom 9 m zatiaľ vyrába len SUMO). Hneď pri objednávaní požadovali určité úpravy: 4 000 litrový hlavný zásobník nech sa využíva len na osivo, hoci pôvodný koncept umožňuje zásobník deliť na časť osivovú a časť hnojivovú. Zásobník na granulované hnojivo s jeho ukladaním „pod päť“ nech je samostatný, s vlastným monitorom a dávkovacím mechanizmom, uložený na zadnom trojbodovom závесе. Výrobca tieto úpravy akceptoval ako podnet z praxe. Teraz môžu zásobník na hnojivo využívať aj pri agregovaní s inými strojmi. Je to vlastne taký prototyp...

Pán Židuliak pokračuje: „Ako agrónoma ma zaujalo to, že sme zatiaľ nemali sejaciu

techniku, ktorá by aplikovala granulované hnojivo u hustosiatych plodín „pod päť“. Doteraz sme to využívali len pri presnom výseve širokoriadkových plodín. Zaujalo ma to hlavne preto, že to šetrí prejazdy, čas, a hlavne aj hnojivo, keďže je aplikované cielene a nie plošne. Uvidíme po niekoľkoročných skúsenostiach.“

Siali s ňou za sucha, ale už aj za pomerne vlhkých podmienok a príjemným prekvapením bolo, že sejačka siala bez toho, aby sa zalepovala. Výhodou je aj skutočnosť, že im to rozšíri „okno sejb“ na jeseň.

Sejačka má výhody technického rázu – je tam málo ložísk a iných častí, ktoré by sa mohli opotrebovať. V podstate to je jednoduchý stroj bez veľkých nárokov na údržbu – v princípe kombinácia hĺbkového dláta a radličky. Nedá sa to porovnať s kotúčovou technológiou, kde staršie typy sejačiek mali problém práve s opotrebením výsevného ústrojenstva.

Je to masívny stroj, ktorý je postavený do

Na pracovnej ceste v Anglicku, kde sa aj na základe tamjších skúseností sejačka špecifikovala.

Maskot SUMO.

Výsevné ústrojenstvo je unikátne. Jeho súčasťou je výsevná špirála, ktorá umožňuje siať široký sortiment osív. Súčasťou tohto systému je krokový elektromotor, ktorý reaguje na jazdovú rýchlosť.

podmienok „StripTill“, kde odpadá operácia plošného kyprenia, či orby. Odpadá tu náročnosť na pracovnú silu, potrebu vysokej ťažnej sily, spotrebu nafty. Pán Židuliak hovorí: „Už tento rok sme pri sejbě repky zaznamenali priemernú spotrebu 12 l nafty na hektár, čo nás veľmi milo prekvapilo. Úspora potreby motohodín na jednotku plochy je tiež veľmi výrazná. Nafta na orbu sa u nás vyšplhá bez problémov aj na 30 – 40 l na hektár.“

V neposlednom rade a dnes veľmi aktuálny problém je aj šetrenie vlhky a zvyšovanie podielu organickej hmoty v pôde. Väčšia časť organickej hmoty tu zostáva na povrchu (nie ako pri orbe), čo má zároveň aj protierózný účinok. Aprílové silné vetry pri suchom počasí na nepokrytom povrchu tu pripomínajú púštnu búrku na Sahare. Tie rastlinné zvyšky tvoria taký „mikro vetrolam“. Pán Židuliak hovorí: „Šetria sa tu tiež preemergentné prípravky, ktoré potrebujeme dostať do pôdy. Bude to síce treba striekať postemergentne, ale to nebude taký tlak v čase sejbě. Vieme pracovný čas tých ľudí práve v špičke rovnomernejšie rozložiť - najprv na sejbu a potom do postemergentnej ochrany.“

Výsevná päťka je vlastne radlička, vybavená karbidovými plátkami, ktorá odreže hĺbku sejbě. Osivo sa tak dostane na pôdu, kde nie je porušená kapilárna voda pre rastlinu hneď prístupná.

Zľava: Ing. Jiří Heczek, PhD., a Ing. Jozef Svetlanský, MBA, obaja z firmy LAND Technologies s.r.o. a vpravo je Ing. Róbert Židuliak.

Sejačku SUMO agregujú so 620 koňovým traktorom. Potreba na túto 9-metrovú sejačku je okolo 500 – 550 koní. Hravo zvládne siať rýchlosťou 10 – 11 km.h⁻¹. Za 12 hodínovú zmenu obseje 50 – 70 ha, v závislosti od množstva hnojiva a rýchlosti plnenia.

Zatiaľ s ňou sejú na ľahších pôdach, ale vyskúšajú, čo to urobí aj na tých ťažkých, ilovitých. Potom sa rozhodnú, či sejačku budú využívať aj tam.

Sejačka začala siať hneď na druhý deň po dodaní na farmu. Zatiaľ stihli zasiať cca 800 ha, repky ozimnej (kypřili do hĺbky 25 cm). Pán Židuliak na margo toho hovorí: „Sejbu repky hodnotím veľmi dobre, lebo porast vzišiel a je krásne vyrovnaný aj bez potreby dažďa.“ Teraz sa stroj pripravuje na sejbu asi 1000 hektárov ozimných pšeníc (kypřenie do hĺbky cca 15 cm). Už na to pripravili aj pôdu – to znamená, že pôdu nehnojili, neorali, ani hĺbkovo nekypřili. Po kukuričiach urobili len plytké podmietky a to majú úrodu 10 – 12 ton kukurice z hektára a k tomu adekvátne množstvo hmoty.

Sejačka je vyťažena naplno, a už ňou robia aj služby.

Pán Židuliak pokračuje: „S 9-metrovými sejačkami už skúsenosti máme, ale tento stroj je na Slovensku prvý a je to o niečom úplne inom. Mení pohľad na fungovanie agronomickej budúcnosti. A je tu aj ďalší dôvod, prečo ísť do takýchto technológií. Ľudí ochotných pracovať v poľnohospodárstve je čoraz menej a čoraz menej ich aj na poľnohospodárskych školách študuje. Pokiaľ chceme zvyšovať mzdy zamestnancov a udržať si nejakú ekonomickú konkurencieschopnosť, musíme stále myslieť na mzdový balík. Aj ten nám pomáha navyšovať táto sejačka DTS SUMO. Asi to robíme dobre, keď je u nás fluktuácia minimálna – z firmy odišiel jeden zamestnanec za 10 rokov. Snažíme sa robiť tak, aby zamestnanci boli motivovaní robiť s týmito strojmi kvalitne a nehanbiť sa povedať, že je

Pracovná hĺbka StripTill noža sa nastavuje mechanicky a jeho prítlak a istenie sa deje hydraulicky. Druhý hydraulický valec zaisťuje prítlak a istenie celej výsevnej sekcie. Každá výsevná sekcia je nezávislá, čím je lepšie dodržaná nastavená pracovná hĺbka a kopírovanie terénu.

traktorista. Agronomická disciplína musí byť na vysokej úrovni u všetkých zamestnancov, ktorí obsluhujú tieto zložité mechanizmy.“

Pán Židuliak na záver hovorí: „Spolupráca s predajcom LAND Technologies beží k spokojnosti už dlhší čas. Máme od nich okrem iného aj veľmi kvalitný samohybný postrekovač Agrifac so záberom ramien 36 metrov. Keďže sme pomerne dobre strojovo vybavení, predajcovia momentálne nemajú veľký priestor. Ale sejačka SUMO bolo presne to, čo som ako agronóm chcel na našej farme mať. Myslím, že pre LAND Technologies je dobré rozhodnutie predávať aj stroje tejto kvalitnej značky.“

■ Milan Rada

Moderná mechanizácia v poľnohospodárstve®